

SOSYAL BİLGİLER 7

YERLEŞME VE SEYAHAT
ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

- İnsanların, **istediği yerde ikamet etme** ve **istediği bir yere seyahat etme** serbestliğine yerleşme ve seyahat özgürlüğü denir.

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

Yerleşme ve seyahat özgürlüğümüz İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Madde 13 (*Seyahat Özgürlüğü*)

- **1. Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.**
- **2. Herkes kendi ülkesi de dahil olmak üzere herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.**

1982 Anayasası Madde 23

(*Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti*)

Herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

Yerleşme hürriyeti;

- Suç işlenmesini önlemek,
- Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak,
- Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
- Kamu mallarını korumak;

Seyahat hürriyeti;

- **Suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek;** amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

- Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, **ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.**
- Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.

- **Seyahat özgürlüğüne getirilecek kısıtlamalar yalnızca bu özgürlüğün kullanımına değil bireyin çalışma, eğitim, sağlık alanlarındaki özgürlükleri ile sosyal, ekonomik hak ve özgürlüklerinin de kısıtlanmasına yol açabilir.**

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

Anayasa'nın 23. maddesine göre yerleşme ve seyahat hürriyetinin kısıtlanabileceği durumlar şunlardır:

- **Kamu mallarını korumak amacıyla yerleşme hürriyeti sınırlandırılabilir.** Bazı bölgelere seyahat edilebilir fakat yerleşilemez.
- Örneğin **millî parklar, tarihi mekanlar, sit alanları gibi yerleri korumak için yerleşme yasağı uygulanır.**
- Nüfusun yoğun olduğu yerlerde insanlar belirli bir bölgeye yoğunlaştığında bu durum çarpık kentleşmeye ve gecekondulaşmaya sebep olabilir.
- **Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek amacıyla yerleşme hürriyeti kısıtlanabilir.**

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

- **Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak için de yerleşme özgürlüğü kısıtlanabilir.** Örneğin orman ve tarım alanlarının korunması için konut yapımı engellenebilir.
- **Salgın hastalık bölgelerine girmek veya bu bölgelerden çıkmak kısıtlanabilir.**
- **Hakkında kovuşturma veya soruşturma olan kişilere yurt dışına çıkış yasağı getirilebilir**
- Devlet, **terör ve savaş** gibi **olağanüstü durumlarda** vatandaşlarını korumak için yerleşme ve seyahat özgürlüğünü kısıtlayabilir.

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

✚ Son yıllarda farklı coğrafyalarda savaşların olması insanları etkilemektedir. Güvenli ve yaşanabilecek yerler arayan insanlar, farklı ülkelere **sığınmacı** olarak göç etmeye çalışıyorlar. Bu durum dünyada milyonlarca **mülteci**nin (savaş sebebiyle başka ülkeye sığınan kişi) ortaya çıkmasına neden olmuştur.

✚ Türkiye; **Afganistan, Irak, Suriye, Sudan gibi ülkelerden gelen birçok mülteciye yardımcı olmuş, onların can güvenliğini sağlamıştır. Bugün ülkemizde milyonlarca mülteciyi misafir ediyoruz.**

YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜM VAR

Milli Park neye denir?

Turizmi canlandırmak ve doğal çevreyi korumak için özel bir değer verilen ve korunan **dinlenme ve turizm alanlarına** milli park denir.

Sit alanı neye denir?

Devlet tarafından kamu yararına **koruma altına alınan ve bu alanlarda yapılaşmaya ve değişime izin verilmeyen alanlara** sit alanı denir.

Sosyal Bilgiler

Ders Notu + Yazılı + Test + Etkinlik + Bilgi Kartları
için

